

Božena Kacica - Boven het hoofd groeien

Mollen kunnen gangen graven tot wel tweehonderd meter lang. Ze verlaten nooit een gangenstelsel, alleen om te zoeken naar nieuw territorium. Hoewel het nuttige beestjes zijn, dacht mijn vader daar anders over. Hij ving ze in ons tuintje met zware ijzeren klemmen en een plezier waar niemand jaloers op was. Er werd nooit met één woord over gerept. Daarom ga ik nu niet over mollen schrijven.

Regenwormen lijken mij daarentegen fantastisch voer voor een verhaal. Die glibberen hun hele leven rond als palingen op het droge. Ze kunnen uitzetten en inkrimpen. Zich letterlijk terugtrekken in zichzelf zodat je ze met geen mogelijkheid aan een kip kunt voeren.

Troeteltje, mijn lievelings kip, kwam nog uit de tijd dat ik een klein opdondertje was die men te stoer vond voor haar geslacht. Deze trotse kip verzong een slimme afleidingsmanoeuvre voor regenwormen, zodat die geen tijd kregen om in te krimpen. Terwijl ik Troeteltje regenwormen voerde, maakte ze met haar kop een schijnbeweging en stopte met zichtbaar loeren naar die kleine rakkers. Ze hield zelfs mij voor de gek om vervolgens haar snavel met een verheven vastberadenheid in de regenworm te boren en zo ook schalks mijn hand mee te nemen in dat proces. Daarna voerde ik haar regenwormen achter gaas. Dom is Troeteltje nooit geweest. Ze perfectioneerde haar afleidingsmanoeuvre tot in den treure en pakte mijn hand nog geregeld mee; alles voor eiwitten zullen we maar zeggen.

Tot ze - ik dacht aanvankelijk vanwege mijn gehavende hand - op een zomerochtend werd afgevoerd, samen met de haan. Omdat mijn vader in zijn blinde woede deze twee verwarde voor één. En daardoor niet zag dat hij naast een haan ook een kip onthoofde. Zo werd Troeteltje de dupe van een manisch kraaiende haan die niet doorhad dat mensen bijlen bewaren in hun schuur voor het geval dat.

Toen de botte bijl verschillende malen door de nekjes ploegde, renden ze samen rondjes alsof ze zelfs in de dood nog haast hadden om van mijn vader weg te lopen. We begroeven ze niet omdat mijn vader fouten nooit toegaf en zeker geen bewijs daarvan in zijn tuintje wilde begraven.

Precies die koppigheid heeft hem een heleboel narigheid bezorgd in zijn jonge jaren. Mijn opa strafte hem stelselmatig door hem in het kolenhok te stoppen. Daar werd mijn vader tijdelijk begraven door de geur van kolen en zijn eigen gedachten. Niemand weet hoelang hij daar altijd zat. Zo wordt je vanzelf een mol in het donker en blind voor de behoeften van anderen.

Het zou heel goed kunnen dat mijn vader daarom kippenhokken bouwt. Bouwen is het tegenovergestelde van opgesloten zijn. Je geeft de wereld een horizon. Op die manier is het

mogelijk om boven je eigen hok uit te groeien, zodat je de maakbaarheid met steelse blikken kunt toelachen. Maar mijn vader lachte nooit, dus misschien zat het wel heel anders in elkaar.

De dag dat er geen graf kwam voor Troeteltje was dezelfde dag dat ik besloot om van huis weg te lopen. Eerst vanuit een soort opstandigheid, om mijn punt te maken. Maar al gauw omdat ik in dat huis opgesloten zat.

Mijn vader hield mij altijd als een havik in de gaten dus koos ik de kortste route naar de volgende straat, maar waar die naartoe leidde, wist ik niet. De eerste keer kwam ik niet verder dan het einde van de straat; mijn vader dreef me als een mak schaap terug naar huis zoals hij dat ook met zijn eigen vrouw deed. Mijn kinderfiets heb ik het nooit vergeven dat die zo langzaam was, wat een hoogverraad was dat.

Daarna probeerde ik koppig elk jaar weer opnieuw weg te lopen, totdat mijn fiets groot genoeg was en niet meer terug naar huis gedreven kon worden. Deze actie begroef mijn vader zo diep dat hij er nooit meer één woord aan vuil heeft gemaakt.